

ΒΡΑΒΕΙΟ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗΣ ΕΙΑ 2022

ΠΡΑΚΤΙΚΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ Α΄ ΦΑΣΗΣ

Παναγιώτης Τουρνικιώτης (συντονιστής), Τηλέμαχος Ανδριανόπουλος, Ζήσης Κοτιώνης, Μιχάλης Ραυτόπουλος, Φάνια Σινανιώτη.

Η Επιτροπή μας ανέλαβε να επιλέξει ένα περιορισμένο αριθμό έργων ανάμεσα στις 97 συμμετοχές που υποβλήθηκαν για να τα προτείνει προς αξιολόγηση στην Επιτροπή της Β΄ φάσης, που θα είχε ως επιπλέον εργαλείο κρίσης την επί τόπου επίσκεψη και την αξιολόγηση με κριτήριο την εμπειρία των πραγματικών κτιρίων. Ο ενδιαμέσος ρόλος μας στηρίχθηκε προφανώς στο γραπτό και εικονογραφικό υλικό που κατατέθηκε από τους αρχιτέκτονες και δεν είχε ως στόχο την επιλογή βραβείου αλλά μιας βεντάλιας κτιρίων που θα μπορούσαν να είναι άξια βράβευσης υπό προϋποθέσεις, δίνοντας ευελιξία και ευχέρεια κρίσης στη δεύτερη Επιτροπή. Η προσέγγιση αυτή επέτρεψε να επιλεγούν τόσο κτίρια για τα οποία υπήρξε εύκολα ομοφωνία της Επιτροπής, όσο και κτίρια που επελέγησαν μέσα από ισχυρή διαφωνία και γόνιμη αντιπαράθεση επιχειρημάτων. Κατά τη γνώμη μας, η διαδικασία αυτή εμπλούτισε την τελική επιλογή γιατί πέτυχε να συμπεριληφθούν έργα που δεν ανταποκρίνονταν σε μια ενιαία αντίληψη ελάχιστου του κοινού παρονομαστή μόνο, αλλά και σε ισχυρά αντίθετες αντιλήψεις.

Παρόλο που δεν υπήρξε έκπληξη, η Επιτροπή διαπίστωσε πως υποβλήθηκαν συγκριτικά λίγα έργα μεγάλης κλίμακας σε αστικό περιβάλλον και ακόμα λιγότερα έργα δημόσιου ενδιαφέροντος, με τη συντριπτική πλειοψηφία να είναι κατοικίες και μάλιστα εξοχικές ή τουριστικά καταλύματα, κατά κύριο λόγο στα νησιά. Αυτό είναι προφανώς ένα δείγμα του ενδιαφέροντος της εποχής μας και του τρόπου με τον οποίο ασκείται η αρχιτεκτονική στις μέρες μας. Αποτέλεσε ωστόσο αφετηρία προβληματισμού για την Επιτροπή, κυρίως επειδή ένα μεγάλο μέρος από τα σπίτια διακοπών εμπεριείχαν μια αντίφαση: επιχειρούσαν να εντάξουν σε ένα συνήθως 'άγριο' περιβάλλον, σε βραχώδεις ακτές και άλλα ειδικά τοπία, γεωμετρικούς όγκους και υλικά που ερχόντουσαν σε ένα διάλογο με τον τόπο, αλλά μετέφεραν στο εσωτερικό τους ένα αστικό τρόπο ζωής με εμφατική συνήθως πολυτέλεια και αισθητική. Η Επιτροπή επέλεξε ορισμένα από αυτά τα σπίτια που είχαν αξιόλογα αρχιτεκτονικά ιδιώματα αλλά αναζήτησε ταυτόχρονα εναλλακτικές προτάσεις για τη θερινή διαμονή μακριά από τα αστικά κέντρα που να αναδεικνύουν απλούστερες και περισσότερο εγγεγραμμένες στο πεδίο, βιωματικές αρχιτεκτονικές.

Στο συμπληρωματικό πεδίο της αστικής κατοικίας, τα αυτόνομα ολοκληρωμένα δείγματα ήταν συγκριτικά λίγα και προβλέψιμα, ώστε να μην τεκμηριώνεται εύκολα η αξία της βράβευσης. Σε αντίθεση με αυτά, υπήρχαν συμμετοχές που διεμβόλιζαν τη συνοχή του ενιαίου και συνεκτικού έργου επιχειρώντας να παρέμβουν σε υπαρκτές πραγματικότητες και κυρίως σε γειτονιές που δεν είχαμε συνηθίσει ως τώρα να υποδέχονται καλή αρχιτεκτονική: προσθήκες, επεκτάσεις, μεταλλάξεις, κυρίως σε μικρή κλίμακα, φωτογραφημένες σε 'χαοτικά' αστικά περιβάλλοντα. Η Επιτροπή έκρινε πως οι προσπάθειες αυτές είναι πολλά υποσχόμενες για το αστικό περιβάλλον μας, οφείλουν να αποτελέσουν πρότυπο για ανάλογες παρεμβάσεις και είναι συνεπώς άξιες βράβευσης.

Οι συγκριτικά λίγες συμμετοχές μεγάλων κτιρίων, κυρίως γραφείων, προβλημάτισε ιδιαίτερα τόσο για την απουσία κτιρίων εξουσίας, παιδείας ή πολιτισμού, που είναι μια διαπίστωση κοινωνικού περιεχομένου, όσο και για τη σχετικά προβλέψιμη αρχιτεκτονική τους. Υπήρχαν καλά έργα αλλά δεν κέρδιζαν εύκολα την αξία ενός βραβείου αρχιτεκτονικής. Η επιλογή στηρίχθηκε σε κριτήρια πρωτοτυπίας στο χειρισμό μιας κοινής τυπολογίας ή στην επεξεργασία μορφών και υλικών που αναδεικνύει αρχιτεκτονικές ποιότητες, σε μάλλον αδιάφορα αστικά τοπία.

Σε πολλές περιπτώσεις, η παρουσίαση των έργων από τους συμμετέχοντες έφερε σε δύσκολη θέση την Επιτροπή, που προβληματίστηκε από την ελλιπή τεκμηρίωση, τόσο γραπτού όσο και εικονογραφικού λόγου. Επιλέξαμε να προτείνουμε στην Επιτροπή της Β' φάσης κτίρια για τα οποία δεν είχαμε ολοκληρωμένη άποψη, αλλά εκτιμήσαμε ότι είναι ενδιαφέροντα και πιθανώς αξια βραβείου, με την προϋπόθεση μιας πληρέστερης αποτίμησης που θα μπορούσε να επιτρέψει η επίσκεψη. Θα θέλαμε και εμείς πολύ να δούμε από κοντά κάποια από αυτά για να τα κρίνουμε, αλλά μείναμε εκ των πραγμάτων στην απόσταση.

Η τελική επιλογή των έντεκα συμμετοχών εκφράζει μια άποψη, που έγινε φανερή στις παραπάνω γραμμές, ακόμα και διαβάζοντας ανάμεσα σε αυτές, για τις κατευθύνσεις στις οποίες θα θέλαμε να κινηθεί ένα βραβείο αρχιτεκτονικής με δεδομένη την παραγωγή που υποβλήθηκε για κρίση. Το εύρος των επιλογών είναι ωστόσο ικανό ώστε να περιλαμβάνονται αρκετές διαφορές σε κλίμακα, ύψος ή προσέγγιση. Η σύμπλεξη των διαφορών έχει από μόνη της μια αξία, ως αποτέλεσμα μιας κριτικής διάστασης που μπόρεσε να βρει κοινά σημεία. Η δεύτερη ανάγνωση, από την Επιτροπή της Β' φάσης θα δείξει και σε εμάς αν υπάρχουν τελικά υπόγεια ρεύματα επικοινωνίας που να αντανακλούν το πνεύμα της εποχής μας.

The lap pool house | Τήνος, Κυκλάδες
Aristides Dallas Architects | Αριστείδης Ντάλας, Κωνσταντίνος Σταθόπουλος

Κτίριο καταστημάτων, γραφείων | Βριλήσσια, Αττική
Χάρης Αθανασοπούλου, Αθηνά Θεοδωροπούλου

Το κουτί που πετάει | Χαϊδάρη, Αττική
Μυρτώ Κιούρτη

Patio House | Κάρπαθος, Δωδεκάνησα
ΟΟΑΚ Architects | Joan Annerhed, Μαρία Παπαφίγκου, Marie Kojzar

Εξοχικός κήπος με δωμάτιο | Κέα, Κυκλάδες
Αλέξανδρος Φωτάκης, Nicoletta Caruto

Agemar Headquarters | Καλλιθέα, Αττική
RS Sparch | Ρένα Σακελλαρίδου

Σκόνη, πέτρες, λάσπη | Σοφικό, Κόρινθος
Ασκήσεις Εδάφους | Κωνσταντίνος Ευσταθίου, Γιώργος Μπουγιούκος, Κωνσταντίνος Τσέλλος

The hourglass corral | Μήλος, Κυκλάδες
DECA Architecture | Διονύσης Δικέφαλος, Alison Katri, Μαρία Παππά, Αλίκη Σαμαρά
Χρυσοστομίδου, Carlos Loperena, Αλέξανδρος Βαΐτσος

Κατοικία Ε | Αρτέμιδα, Αττική
Buerger Katsota Architects | Stephan Buerger, Δήμητρα Κασώτα

Κατοικία | Μεγανήσι, Λευκάδα
Hiboux Architecture | Δημήτρης Θεοδωρόπουλος, Μαριάννα Ξυνταράκη, Μαρία
Τσιγάρα

Τρεις μικρές εξοχικές κατοικίες | Μεθώνη, Μεσσηνία
Κωνστάντιος Δασκαλάκης, Βάνα Καρατράντα

5 Σεπτεμβρίου 2022